

Ale Stenar

Som ni vet så är jag mycket intresserad av kultur- och fornminnen. Just nu när jag sitter och skriver detta inlägg så sitter jag på en camping i Båstad. Var och fotograferade Ale Stenar i går och det var en upplevelse att äntligen få se detta i verkligheten och få känna historiens vindsslag. Så ibland delar jag med mig av mina bilder som jag fotograferar när jag är på semester. Ales stenar eller Ale stenar är en fornlämning av typen skeppssättning. Den är belägen vid byn Kåseberga i Valleberga socken, på Österlen i Ystads kommun vid Skånes sydkust. Skeppssättningen består av 59 stenar och dateras vanligen till vendeltiden (ca år 540 till 790).

Skeppssättningen består av 59 stenar, som var och en väger runt 5 ton. Hela skeppssättningen är ungefär 67 meter lång och 19 meter bred och är Sveriges största bevarade. Den står 32 meter över havet på Kåsehuvud, med utsikt över den branta kusten och Bornholm. Flertalet stenar är av granit från Kåsebergaåsen, men stävstenarna och altarstenarna är av Hardebergasandsten. Roderstenen är av vit kvartsit. Skeppssättningen uppfördes under vendeltiden, men begravingar kan också ha ägt rum på platsen tidigare under järnåldern. Att det rör sig om ett monument från mellersta till sena järnåldern framgår av att stenarna står långt isär, inte tätt intill varandra som i bronsålderns skeppssättningar. Sex kol-14-dateringar av organiska rester framgrävda kring och i skeppet, bland annat under några av stenarna, ligger inom intervallet 400-900 e Kr med tyngdpunkt i 600-talet. Dessa dateringar genomfördes under ledning av arkeologen Märta Strömberg i samband med hennes undersökningar på 1980- och 1990-talen.

En sjunde kol-14-datering har bekostats av privatforskaren Bob Lind, och gjordes på kol från en eldstad som grävts ut utanför den nordvästra stävstenen. Detta provvisade sig vara 5300–5600 år gammalt, vilket tyder på att platsen var bebodd långt innan skeppssättningen byggdes. Funktionen hos järnålderns skeppssättningar är något oklar då man inte alltid finner spår av några särskilda aktiviteter när man gräver ut dem, men de betraktas i allmänhet som gravmonument. Ofta rör det sig om brandgravar med en urna full av brända ben begravd någonstans inom stenkretsen. I fallet Ales stenar har ingen grav identifierats, men anläggningen har ännu inte grävts ut helt. 1916 restes 40 kullfallna stenar, i vissa fall utan att man visste om positionerna var de ursprungliga, och monumentet blev illa åtgånget vid avlägsnande av flygsand. Monumentet blev återigen hårdhänt restaurerat på 1950-talet utan arkeologisk undersökning, då jordmassor fördes bort och sand jämnades ut med schaktmaskin.

Det var i alla fall en upplevelse att äntligen få se denna skeppssättning, jag hoppas att du som läsare också uppskattar dessa inlägg för andra delar av Sverige. Jag besökte även kungagraven i Kivik och även Glimmingehus och dessa kommer jag att skriva om nästa vecka.